DOI: 10.14456/phdssj.2026.xx

Received:	November	22, 2025
Revised:	January	20, 2026
Accepted:	January	21, 2026

มาตรการทางกฎหมายสำหรับการดำเนินคดีฐานฟอกเงินกับเจ้าพนักงานของรัฐ: ศึกษากรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต

อนันต์ภูมิ ธรรมวิภัชน์[1] ดลนภา นันทวโรไพร[2]
พรชัย ด่านวิวัฒน์[3] สุทธิพล ทวีชัยการ[4]

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎี ปัญหาข้อเท็จจริง ปัญหาข้อกฎหมาย เปรียบเทียบกฎหมายการฟอกเงิน และกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อนำมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีฐานฟอกเงินกับเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินของต่างประเทศที่มีความเหมาะสม มาปรับใช้กับกฎหมายไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแก่เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินที่เป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3(5) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ยังไม่สอดคล้องต่อสภาพปัญหาและสถานการณ์ในปัจจุบันหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการสร้างจุดเริ่มต้นของคดี ปัญหาในส่วนของกระบวนการในการดำเนินคดีที่ไม่มีความชัดเจนทั้งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและในขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนปัญหาในการยึดอายัดทรัพย์สินยังไม่สอดคล้องต่อสถานการณ์การทุจริตที่มีความสลับซับซ้อนอย่างเช่นในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมาย โดยนำแนวทางการดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินของต่างประเทศ มาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทย เพื่อให้มีหน่วยงานหลักดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินได้โดยเด็ดขาด มีกระบวนการที่ไม่ล่าช้าและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน; ป้องกันและปราบปรามการทุจริต; เจ้าพนักงานของรัฐ
ประเภทบทความ: บทความวิจัย

[1] หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
เลขที่ 110/1-4 ถนนประชาชื่น แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210, ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: ananpoom_tha@nacc.go.th
[2,3,4] คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

Legal Measures for Prosecuting Public Officials for Money Laundering: A Case Study of Corruption and the Laundering of Proceeds from Corrupt Practices by Public Officials

Ananpoom Thamviphat[1] Dolnapa Nantawaroprai[2]
Pornchai Danwiwat[3] Suttipol Taweechaikarn[4]

Abstract

This research article aims to study the theoretical concepts, factual problems, and legal issues, comparing money laundering laws and anti-corruption laws, in order to adapt appropriate legal measures for prosecuting corrupt and money-laundering government officials from other countries to Thai law for greater effectiveness. The research methodology is qualitative, and data is analyzed using content analysis.

Findings are as follow: the legal measures concerning the prosecution of corrupt and money-laundering government officials under Section 3(5) of the Anti-Money Laundering Act B.E. 2542 (1999), are not consistent with the current problems in many respects, including problems in establishing a starting point for a case, problems in prosecuting a case that lacks clarity regarding legal authority and duties, and problems in seizing assets. Therefore, the researchers have a suggestion to amend the law by adopting foreign approaches to prosecuting corrupt and money-laundering government officials to improve Thailand's legal measures, so that there is a main agency to decisively prosecute corrupt and money-laundering government officials, with a process that is not delayed and is efficient.

Keywords: Prevention and Suppression of Money Laundering; Prevention and Suppression of Corruption; Government Officials

Type of Article: Research Article

[1] Master of Laws Program, Dhurakij Pundit University
No. 2086 Prachachuen Road, Thung Song Hong, Laksi, Bangkok, 10210, Thailand
Corresponding Author Email: ananpoom_tha@nacc.go.th
[2,3,4] Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการทุจริตเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์มาอย่างยาวนานนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ต่างตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว โดยทราบดีว่าปัญหาการทุจริตจะส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมอย่างรุนแรง สำหรับประเทศไทยประเด็นปัญหาการทุจริต นั้น ถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญเช่นเดียวกับนานาประเทศ โดยมีการคาดการณ์กันว่าประเทศไทย นั้นมีปัญหาเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ตัวเลขคาดการณ์ที่องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (กรุงเทพธุรกิจ, 2569, 25 มีนาคม) องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) ประเมินมูลค่าความเสียหายจากเงินคอร์รัปชันในภาครัฐไว้ราว 5 แสนล้านบาทต่อปี และเชื่อว่าเงินจำนวนดังกล่าวส่วนใหญ่จะต้องถูกส่งผ่านเข้าสู่กระบวนการฟอกเงิน แต่มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินคดีแก่เจ้าพนักงานของรัฐที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ ปัญหาประการแรก เป็นปัญหาเกี่ยวกับการกล่าวหาร้องเรียนเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตและมีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ปัญหาประการที่สอง ปัญหาที่เกี่ยวกับความไม่ชัดเจนในการดำเนินการกรณีเจ้าพนักงานของรัฐ ที่ทุจริตและมีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน และปัญหาประการสุดท้าย ปัญหาที่เกี่ยวกับการยึดอายัดทรัพย์สินเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริต และมี พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน (จินดา สิลาโส, 2566)

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น บทความวิจัยนี้ จึงมุ่งพยายามชี้ให้เห็นสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต ทั้งนี้ โดยพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นกฎหมายของไทย โดยการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศ เพื่อนำผลการศึกษามาสร้างมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และความเป็นมาของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายของประเทศไทย ในการดำเนินคดีแก่เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของไทย

3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดี กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริตของประเทศไทย

4. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการดำเนินคดี กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยจะทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมทั้งศึกษาถึงปัญหาของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา (US Code) (Bank Scenery Act 1970) และ (Money Laundering Control Act 1986) สหราชอาณาจักร (Criminal Law Act 1977) (Criminal Justice Act 1987) (Crime and Courts Act 2013) (Proceeds of Crime Act 2002) และ (Money Laundering Regulations 2003) และสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Prevention of Corruption Act 1960) และ (Corruption, Drug Trafficking and Other Serious Crimes [Confiscation of Benefits] Act 1992) เพื่อนำผลจากการศึกษาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและสร้างมาตรการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินคดี

2. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา กำหนดขอบเขตด้านระยะเวลาไว้ 1 ปี เริ่มตั้งแต่ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ได้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี และความเป็นมาของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

2. เพื่อให้ทราบผลการเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดี กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริตของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และสาธารณรัฐสิงคโปร์

3. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดีตามกฎหมายแก่เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินในประเทศไทย

4. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงมาตรการในการดำเนินคดีตามกฎหมายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้แก่ แนวคิดการต่อต้านการทุจริตของสหประชาชาติผ่านอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption--UNCAC) (United Nations, Office on Drugs and Crime, 2004) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 (2561) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (2542) ตลอดจนกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา U.S. Code (Cornell Law School, n.d.) Bank Scenery Act 1970 (Financial Crimes Enforcement Network, n.d.) และ Money Laundering Control Act 1986 (Garland & Samuel, n.d.) สหราชอาณาจักร Criminal Law Act 1977 (1977) Criminal Justice Act 1987

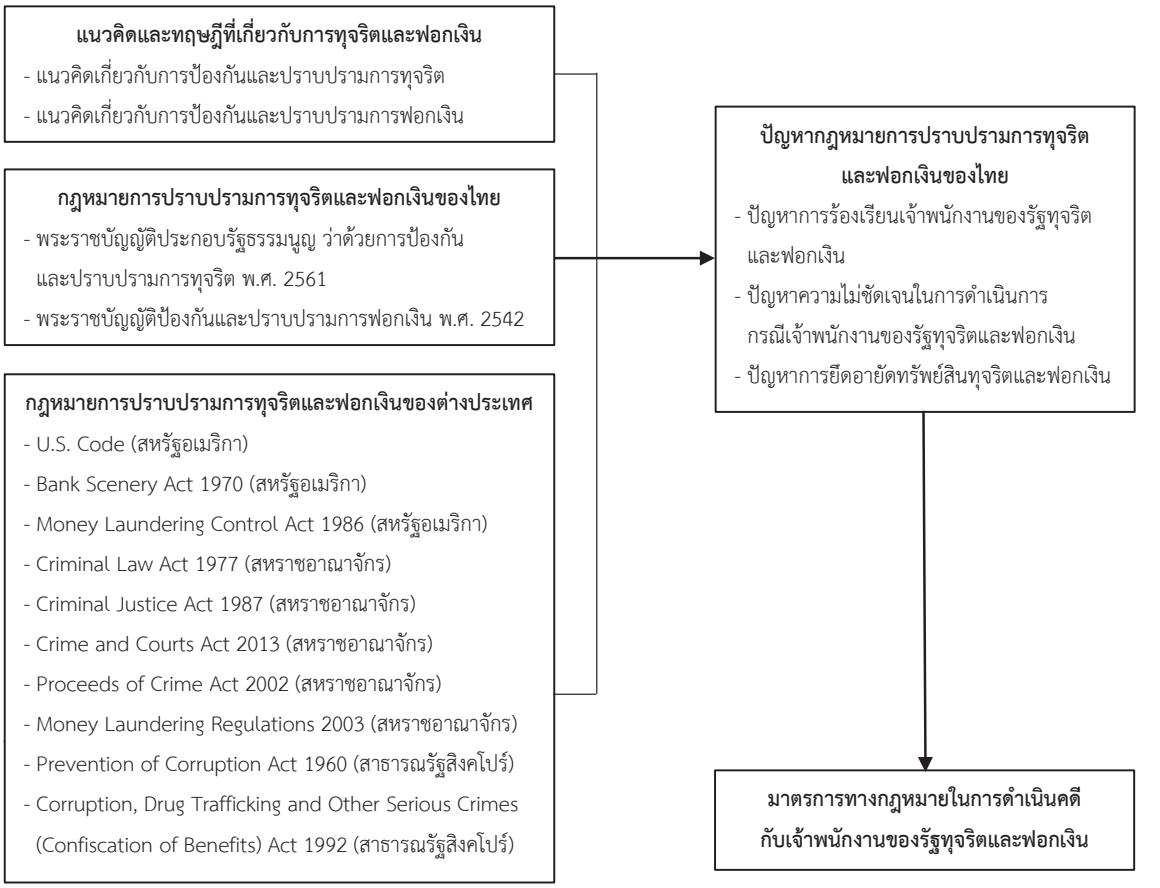
(1987) Crime and Courts Act 2013 (2013) Proceeds of Crime Act 2002 (2002) และ Money Laundering Regulations 2003 (2003) และสาธารณรัฐสิงคโปร์ Prevention of Corruption Act 1960 (1960) และ Corruption, Drug Trafficking and Other Serious Crimes (Confiscation of Benefits) Act 1992 (n.d.)

โดยพบว่า แนวคิดการต่อต้านการทุจริตของสหประชาชาติเป็นการสร้างกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อต่อสู้กับการทุจริต โดยมีเป้าหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) มีบทบาทสำคัญ ในการบังคับใช้กฎหมายและดำเนินการตามอนุสัญญาฯ นี้ โดยมีคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นคณะบุคคลที่มีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 234 ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 28 “โดยมีหน้าที่ และอำนาจไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ไต่สวนเพื่อดำเนินคดีในฐานความผิดอื่นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.” และ มาตรา 4 บัญญัติว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” หมายความว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ในขณะที่แนวคิดต่อต้านการฟอกเงิน มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและตรวจจับการเปลี่ยนเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย โดยกำหนดกฎหมาย กระบวนการ และข้อบังคับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ที่มีเป้าหมายเพื่อป้องกัน ตรวจจับ และรายงานธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัย โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) มีบทบาทสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินของประเทศไทย โดยคำว่า “ฟอกเงิน” ถูกบัญญัติไว้ใน มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ซึ่งในการกำหนดความผิดมูลฐานเจ้าพนักงานของรัฐกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 3 (5) บัญญัติว่า “ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น”

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในงานวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจุบันการดำเนินคดี กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริตนั้น ยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมาตรการทางกฎหมาย แนวทางการดำเนินคดี ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมาย ของหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย ขาดการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ ไม่สามารถนำเอาผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้อย่างที่ควรจะเป็น ประกอบกับลักษณะของอาชญากรรม ที่เกี่ยวกับการทุจริตและการฟอกเงิน ล้วนแล้วแต่เป็นคดีที่มีความสลับซับซ้อน การจะได้มาซึ่งพยานหลักฐาน สำคัญ ๆ ที่จะสามารถใช้พิสูจน์ความผิดก็มิใช่เรื่องง่ายดังเช่นคดีทั่วไป จึงจำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไขด้วยการ กำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา จากเอกสาร (documentary research) จากแหล่งข้อมูลทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่ ตำรากฎหมาย เอกสารทางวิชาการ ตัวบท กฎหมาย เอกสารทางราชการ บทความ งานวิจัยและผลงานทางวิชาการ รายงานการศึกษาวิทยานิพนธ์ และ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ของไทยและของต่างประเทศ เพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์หาแนวทาง ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและสร้างมาตรการอื่นที่เหมาะสมต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหากฎหมายในการดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินของไทย

จากการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในการดำเนินคดี กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต รวมถึงการวิเคราะห์หน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวของประเทศไทย โดยวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ พบว่า

1.1 การกล่าวหาร้องเรียนเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตและมีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามหลักกฎหมายของประเทศไทย ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหายังไม่ถูกพิสูจน์ว่าเป็นผู้กระทำความผิดมูลฐาน ตามมาตรา 3 (5) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีแนวทางปฏิบัติโดยมีศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการฟอกเงิน และการรับรายงานการทำธุรกรรมจากสถาบันการเงินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในลักษณะคดีอาญาโดยส่วนใหญ่ นั้น เกิดจากการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมาย จงใจฝ่าฝืนกฎหมาย หรือละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ผู้ที่ได้รับความเสียหายที่เรียกว่า “ผู้เสียหาย” ก็มักจะเป็นผู้เดินหน้าเข้าสู่กระบวนการร้องทุกข์กล่าวโทษไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินคดี เช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ความผิดฐานลักทรัพย์ หรือความผิดฐานฉ้อโกง เป็นต้น คดีต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผู้เสียหาย และผู้เสียหายนี้เอง ที่จะเป็นผู้นำเรื่องที่ตนเองได้รับความเสียหายไปสู่การเริ่มกระบวนการในการดำเนินคดีต่อไป แต่กับคดีฟอกเงิน โดยเฉพาะเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินตามหลักกฎหมายของประเทศไทย ผู้เสียหายมักไม่ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษ เนื่องจากเป็นลักษณะคดีที่ได้ประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย กล่าวคือ ผู้เสียหายเองก็เป็นผู้จ่ายสินบนให้แก่เจ้าพนักงานของรัฐเพื่อแลกกับผลประโยชน์ หรืออภิสิทธิ์ในการประกอบธุรกิจ ทำให้เป็นความผิดที่ไม่มีผู้เสียหาย ทั้งที่มีเจ้าพนักงานของรัฐกระทำความผิดโดยทุจริตเป็นจำนวนมาก ความผิดลักษณะดังกล่าว จึงเรียกว่า “ความผิดที่ไม่มีผู้เสียหาย” (victimless crimes) ซึ่งความผิดในลักษณะนี้ก่อให้เกิดปัญหากับสังคม รวมทั้งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ภาครัฐ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญ และมอบอำนาจให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในคดีลักษณะนี้เข้ามาทำหน้าที่ และมีอำนาจในการดำเนินคดีกับกระบวนการเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงิน เพื่อขจัดปัญหาทุจริตในภาครัฐให้หมดสิ้นไป

ตาราง 1

สถิติการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแส ของสำนักงาน ปปง.

รายการ	เรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแส ที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน ที่สำนักงาน ปปง. ได้รับ									
	2562		2563		2564		2565		2566	
	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)
เรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน	2,080	100%	1,848	100%	1,251	100%	1,171	100%	1,513	100%
เรื่องร้องเรียนความผิดมูลฐานอื่น (รวม 20 ฐาน)	1,906	91.63%	1,683	91.07%	1,107	88.49%	1,082	92.40%	1,397	92.33%
เรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับ ม.3 (5) ทั้งสิ้น	174	8.37%	165	8.93%	144	11.51%	89	7.60%	116	7.67%
มีคำสั่งยึดหรืออายัด (ในคดีที่มีฐาน ม.3 (5) รวมอยู่ด้วย)	4	0.19%	4	0.22%	6	0.48%	7	0.60%	7	0.46%
มีคำสั่งยึดหรืออายัดเฉพาะคดีฐาน ม.3 (5)	1	0.05%	2	0.11%	3	0.24%	4	0.34%	5	0.33%

จะเห็นได้ว่าเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐานในแต่ละปี แม้ว่าจะมีตัวเลขสูงถึงปีละพันกว่าเรื่อง แต่จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแส เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินมีเพียงร้อยกว่าเรื่อง และเรื่องเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงิน ที่สามาถดำเนินการไปจนกระทั่งถึงขั้นตอนออกคำสั่งยึดอายัดทรัพย์สินได้นั้น มีเพียงแค่ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 5 คดี ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 6 คดี ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 9 คดี ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 11 คดี และปี พ.ศ. 2566 จำนวน 12 คดี รวมจำนวนทั้งสิ้น 43 คดี โดยใน 43 คดีนี้ มีเพียง 1 คดี ที่ร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแส โดยประชาชน นอกนั้นเป็นการดำเนินการสอบสวนหรือไต่สวนจากหน่วยงานของรัฐ และส่งเรื่องมาให้สำนักงาน ปปง. ดำเนินการ อาทิเช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ สถานีตำรวจนครบาล และสถานีตำรวจภูธร เป็นต้น ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริตไม่ใช่เรื่องที่ภาคประชาชนจะสามารถดำเนินได้โดยปราศจากแรงสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ

1.2 ความไม่ชัดเจนในการดำเนินการกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงิน โดยหลักกฎหมายของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาในการดำเนินการมีความไม่ชัดเจน เพราะตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พนักงานเจ้าหน้าที่ ปปง. ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการ มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน และบันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับ เพื่อเป็นหลักฐานเบื้องต้นได้ ภายหลังจากนั้น จะต้องเร่งดำเนินการส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนโดยไม่ชักช้า และต้องไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง หลังจากนั้นพนักงานสอบสวน จะต้องสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีต่อไป ซึ่งแม้พนักงานสอบสวนจะมีหน้าที่และอำนาจ ในการดำเนินการสอบสวน และทำความเห็นว่า จะสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้องในคดีฟอกเงินก็ตาม แต่เมื่อความผิดมูลฐาน คือ เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตต่อหน้าที่ พนักงานสอบสวนจะดำเนินการทำความเห็นว่าจะสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้องเจ้าพนักงานของรัฐฐานทุจริตต่อหน้าที่ไม่ได้ เพราะไม่มีหน้าที่และอำนาจ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวน และมีความเห็นกรณีที่มีการกล่าวหา เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตต่อหน้าที่ ดังนั้น เมื่อคำกล่าวหาเกี่ยวข้องกับเจ้าพนักงานของรัฐเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ พนักงานสอบสวนจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นและส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ตามมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และโดยปกติพยานหลักฐานในสำนวนคดีทั้งหมดมักเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่อาจแยกพยานหลักฐานส่วนหนึ่งส่วนใดออกจากกันได้ ดังนั้น เมื่อส่งพยานหลักฐานมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว การดำเนินการในคดีดังกล่าว ในส่วนของพนักงานสอบสวนอาจถือได้ว่าเสร็จสิ้นกระบวนการไป โดยที่ยังไม่ได้มีการทำความเห็นว่าจะสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้องฐานฟอกเงิน เหมือนดังที่ปฏิบัติกับสำนวนคดีฟอกเงินอันเกิดจากความผิดมูลฐานอื่น

ในขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนและมีความเห็นกรณี ที่มีการกล่าวหาเจ้าพนักงานของรัฐว่ามีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ดังนั้น รายงานผลการตรวจสอบเบื้องต้น รายงานการไต่สวนเบื้องต้น หรือสำนวนการไต่สวนที่นำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะไม่พิจารณาเรื่องการฟอกเงิน เพราะเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ทำให้ปัจจุบันมีการดำเนินคดีเจ้าพนักงานของรัฐตามความผิดมูลฐาน ตามมาตรา 3 (5) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ประสบกับปัญหา เรื่องของความไม่ชัดเจนว่าจะเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใด ส่งผลให้มีการดำเนินคดีได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

ตาราง 2

สถิติจำนวนคดีและมูลค่าความเสียหายที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด

รายการ	มูลค่าความเสียหายที่ปรากฏในเรื่องกล่าวหา				
	2562	2563	2564	2564	2566
จำนวนคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด	300	514	444	504	466
ความเสียหายในคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด	10,511,726,638	33,486,542,488	8,420,620,000	10,287,900,000	336,243,080,000

ตาราง 3

สถิติจำนวนคดี ตามมาตรา 3 (5) และมูลค่าทรัพย์สินที่สำนักงาน ปปง. มีคำสั่งอายัด

รายการ	มูลค่าความเสียหายที่ปรากฏในเรื่องกล่าวหา				
	2562	2563	2564	2564	2566
จำนวนคดีที่สำนักงาน ปปง. มีคำสั่งอายัดทรัพย์สิน	5	6	9	11	12
มูลค่าทรัพย์สินที่สำนักงาน ปปง. มีคำสั่งอายัดทรัพย์สิน	546,646,979	1,596,039	43,381,764	56,070,864	299,409,746

1.3 การยึดอายัดทรัพย์สิน กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริตโดยหลักกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการการยึดอายัดทรัพย์สิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยพบว่า คณะกรรมการธุรกรรมสำนักงาน ปปง. มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน ตามมาตรา 34(3) และมาตรา 48 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายในการดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินของไทยและต่างประเทศ

จากการศึกษากฎหมายในการดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินของประเทศไทย (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

ประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Code) (Bank Scenery Act 1970) และ (Money Laundering Control Act 1986) สหราชอาณาจักร (Criminal Law Act 1977) (Criminal Justice Act 1987) (Crime and Courts Act 2013) (Proceeds of Crime Act 2002) และ (Money Laundering Regulations 2003) และสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Prevention of Corruption Act 1960) และ(Corruption, Drug Trafficking and Other Serious Crimes [Confiscation of Benefits] Act 1992) พบผลการเปรียบเทียบ ดังนี้

2.1 อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับเรื่องร้องเรียน กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต พบว่า (1) ประเทศไทย พบว่า จะขับเคลื่อนโดยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยกำหนดลักษณะความผิดมูลฐาน 21 ประเภท เป็นความผิดกฎหมายฟอกเงิน ซึ่งหมายรวมถึงประเภทเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต ซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน ตามมาตรา 3 (5) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยมีแนวทางปฏิบัติโดยมีศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการฟอกเงิน ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 38/1 พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. มีอำนาจจับผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน

และบันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับเพื่อเป็นหลักฐานเบื้องต้นแล้วส่งตัวไปยังพนักงานสอบสวนดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ทั้งที่ประเทศไทย การดำเนินคดีกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริต นั้น มีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานที่ขับเคลื่อนและบังคับใช้กฎหมาย (2) ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้ความสำคัญกับการตรวจสอบและระบุกิจกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย เช่น ธุรกรรมหรือพฤติกรรมทางการเงินที่ผิดปกติ โดยสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดมีหน้าที่จัดทำและยื่นรายงานกิจกรรมที่น่าสงสัย (Suspicious Activity Report--SAR) ต่อเครือข่ายบังคับใช้กฎหมายอาชญากรรมทางการเงิน (Financial Crimes Enforcement Network--FinCEN) ซึ่งเป็นหน่วยงานของกระทรวงการคลังสหรัฐอเมริกา โดยทั่วไปต้องยื่นรายงานภายใน 30 วันนับจากวันที่ตรวจพบข้อเท็จจริงที่อาจเป็นเหตุให้ต้องยื่น SAR (Financial Crimes Enforcement Network, 2025) นอกจากนี้ ประชาชนสามารถแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับกิจกรรมที่น่าสงสัยหรืออาชญากรรมทางการเงินต่อหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation--FBI) ได้ (Federal Bureau of Investigation, n.d.) (3) สหราชอาณาจักร พบว่า ให้อำนาจแก่สำนักงานอาชญากรรมแห่งชาติ (National Crime Agency--NCA) ซึ่งเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่มีบทบาทนำในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมร้ายแรงและอาชญากรรมที่จัดตั้งเป็นองค์กร รวมถึงอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การฟอกเงิน และการทุจริต (National Crime Agency, 2026a) โดย NCA มีหน่วยงานและขีดความสามารถเฉพาะทางในการสืบสวนคดีทุจริต การติดสินบน และอาชญากรรมทางการเงิน ตลอดจนประสานความร่วมมือกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ (National Crime Agency, 2026b) นอกจากนี้ NCA ยังมีช่องทางสำหรับการรายงานข้อมูลและข่าวกรองเกี่ยวกับอาชญากรรม รวมถึงการแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและกิจกรรมทางการเงินที่น่าสงสัย ซึ่งประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถส่งข้อมูลให้ NCA พิจารณาได้ (National Crime Agency, 2026c) และ(4) สาธารณรัฐสิงคโปร์ พบว่า มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านข่าวกรองทางการเงินและการตรวจจับการฟอกเงิน คือ สำนักงานรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัย (Suspicious Transaction Reporting Office--STRO) ซึ่งเป็นหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (Financial Intelligence Unit--FIU) ของสิงคโปร์ ภายใต้สำนักงานตำรวจสิงคโปร์ (Singapore Police Force--SPF) โดย STRO มีหน้าที่รับและวิเคราะห์รายงานธุรกรรมที่น่าสงสัย (Suspicious Transaction Reports--STRs) รวมทั้งข้อมูลทางการเงินอื่น ได้แก่ รายงานการเคลื่อนย้ายเงินสด (Cash Movement Reports--CMRs) และรายงานธุรกรรมเงินสด (Cash Transaction Reports--CTRs) เพื่อใช้ในการตรวจจับการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และอาชญากรรมร้ายแรงอื่น ๆ ทั้งนี้ เมื่อพบข้อมูลหรือเบาะแสที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด STRO สามารถเผยแพร่ข่าวกรองทางการเงินไปยังหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการสืบสวนและการดำเนินการตามกฎหมาย (Singapore Police Force, n.d.) โดยในกรณีที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานทุจริต หน่วยงานที่มีบทบาทเฉพาะด้านการสืบสวนคือ สำนักงานสอบสวนการทุจริต (Corrupt Practices Investigation Bureau--CPIB) ซึ่งเป็นหน่วยงานบังคับ (Corrupt Practices Investigation Bureau (CPIB), 2026, July 6)

2.2 การดำเนินการกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต พบว่า (1) ประเทศไทย พบว่า มีหลายหน่วยงานเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งไม่มีความชัดเจนว่าหน่วยงานใด

ต้องทำหน้าที่อะไรบ้าง อาทิเช่น กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (บก.ปปป.) มีอำนาจในการดำเนินการสืบสวน สอบสวนผู้กระทำความผิด ฐานฟอกเงินในทุกความผิดมูลฐาน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 แต่ไม่มีอำนาจในการสอบสวนกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริต สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) มีอำนาจหน้าที่ในการวางหลักเกณฑ์ ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน สืบสวน สอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน การดำเนินคดี การตรวจค้น การยึดหรืออายัด การบริหารจัดการทรัพย์สิน การแจ้งเบาะแส หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แต่ไม่มีอำนาจในการสอบสวนกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริต สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งถือเป็นความผิดสำคัญและเป็นจุดตั้งต้นของคดีทั้งหมด แต่กลับไม่มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนความผิดฐานฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต และเป็นช่องว่างให้หน่วยงานอื่นที่มีอำนาจ ในการดำเนินคดีฐานฟอกเงินในความผิดมูลฐานตาม มาตรา 3 (5) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เรียกร้องขอสำนวนคดีที่มีเรื่องของความผิดฐานฟอกเงินเกี่ยวข้องอยู่ด้วยกลับไปทำ ซึ่งโดยหลักการแล้วสำนวนคดีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่อาจแยกออกจากกันได้และจะกลับกลายเป็น ข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานได้ (2) ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า สำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation--FBI) มีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่แสวงหาประโยชน์จากการ ใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบ รวมทั้งยังมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง โดยอำนาจหน้าที่ของเอฟบีไอได้รับการกำหนดไว้ภายใต้ 28 U.S. Code § 533 ซึ่งให้สิทธิอำนาจแก่ อัยการสูงสุดในการ “แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจจับและดำเนินคดีอาชญากรรมต่อสหรัฐอเมริกา”กฎหมายของรัฐบาลกลางฉบับอื่น ๆ ให้อำนาจและความรับผิดชอบแก่เอฟบีไอในการสืบสวนอาชญากรรมที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งหมายรวมถึง การดำเนินคดีฟอกเงินจากการทุจริตของเจ้าพนักงานของรัฐด้วย ในขณะที่เครือข่ายบังคับใช้กฎหมายอาชญากรรมทางการเงิน (Financial Crime Enforcement Network--FinCEN) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตาม Bank Scenery Act (BSA) of 1970 โดยมีภารกิจปกป้องระบบการเงินจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ปราบปรามการฟอกเงิน ผ่านการใช้อำนาจทางการเงิน การรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข่าวกรองทางการเงิน โดย FBI มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจับหรือยึดและอายัดทรัพย์สิน ส่วน FinCEN เป็นหน่วยงานสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการฟอกเงิน และ (3) สหราชอาณาจักร พบว่า สำนักงานอาชญากรรมแห่งชาติ (National Crime Agency--NCA) เป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินได้โดยตรง เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนในการสืบสวนสอบสวน โดยเจ้าหน้าที่ NCA อาจได้รับการแต่งตั้งให้มีอำนาจและเอกสิทธิ์เช่นเดียวกับตำรวจ ภายใต้ Crime and Courts Act 2013 ในขณะที่สำนักงานปราบปรามการฉ้อโกงร้ายแรง (Serious Fraud Office--SFO) (Serious Fraud Office (SFO), n.d.) มีหน้าที่และอำนาจในการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกงหรือการทุจริตที่ร้ายแรงหรือซับซ้อน ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและมีหน้าที่สนับสนุนในการดำเนินคดีและริบคืนทรัพย์สิน และเพื่อมีส่วนสนับสนุนในการต่อสู้กับอาชญากรรมระหว่าง

ประเทศภายใต้ Criminal Justice Act 1987 และทั้งสองหน่วยงานมีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย Criminal Law Act 1977 Money Laundering Regulations 2003 และ Proceeds of Crime Act 2002 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินของสหราชอาณาจักร โดยที่จะมีหน่วยงานกำกับดูแลการเงิน (Financial Conduct Authority--FCA) ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลบริการทางการเงินหลักของสหราชอาณาจักร โดย FCA เป็นหน่วยงานสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการฟอกเงิน และ (4) สาธารณรัฐสิงคโปร์ พบว่า สำนักงานสืบสวนการทุจริตคอร์รัปชัน (Corrupt Practices Investigation Bureau--CPIB) ซึ่งเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริต ภายใต้ Prevention of Corruption Act 1960 (PCA) ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการต่อต้านการทุจริตของสิงคโปร์ โดย CPIB เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนในการสืบสวนสอบสวน และบังคับใช้กฎหมาย Corruption, Drug Trafficking and Other Serious Crimes [Confiscation of Benefits] Act 1992 (n.d.) ซึ่งเป็นรัฐบัญญัติป้องกันการทุจริตและการฟอกเงิน ในขณะที่สำนักงานรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัย (Suspicious Transaction Reporting Office--STRO) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนการทำงานของ CPIB

2.3 การดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินของเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต พบว่า (1) ประเทศไทย พบว่า สำนักงาน ปปง. มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (2) ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า สำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation--FBI) มีอำนาจหน้าที่ในการยึดอายัดทรัพย์สินเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงิน โดยมีเครือข่ายบังคับใช้กฎหมายอาชญากรรมทางการเงิน (Financial Crime Enforcement Network--FinCEN) และแผนกปราบปรามการฟอกเงินและการริบคืนทรัพย์สิน (Money Laundering and Asset Recovery Section--MLARS) เป็นหน่วยงานสนับสนุน (3) สหราชอาณาจักร พบว่า สำนักงานอาชญากรรมแห่งชาติ (National Crime Agency-- NCA) และสำนักงานปราบปรามการฉ้อโกงร้ายแรง (Serious Fraud Office--SFO) มีอำนาจหน้าที่ในการยึดอายัดทรัพย์สินเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงิน และ (4) สาธารณรัฐสิงคโปร์ พบว่า สำนักงานสืบสวนการทุจริตคอร์รัปชัน (Corrupt Practices Investigation Bureau--CPIB) มีอำนาจหน้าที่ในการยึดอายัดทรัพย์สินเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงิน

3. มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงิน

3.1 ปัญหาการกล่าวหาร้องเรียนเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตและมีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน พบว่า เรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินมีเพียงร้อยกว่าเรื่อง และเรื่องเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินที่สามาถดำเนินการไปจนกระทั่งถึงขั้นตอนออกคำสั่งยึดอายัดทรัพย์สินได้นั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2566 มีเพียงจำนวน 43 คดี หรือคิดเป็นอัตราค่าเฉลี่ย คือ ปีละ 8.6 คดี ซึ่งคาดการณ์ว่าเป็นตัวเลขที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับตัวเลขคาดการณ์การทุจริตโดยเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งอยู่ที่ราวจำนวน 5 แสนล้านบาทต่อปี ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินไม่ใช่เรื่องที่ภาคประชาชนจะสามารถดำเนินได้โดยปราศจากแรงสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เพราะเป็นเรื่องที่ต้องเข้าใจทั้งเรื่องความผิดมูลฐานและเข้าใจเรื่องความผิดฐานฟอกเงิน ดังนั้น คำร้อง ควรถือเอาหลักสำคัญของการกระทำความผิด คือ การทุจริต ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นประธาน ส่วนการฟอกเงินเป็นการกระทำที่เป็นส่วนประกอบของการก่ออาชญากรรม โดยควรมอบหมายให้

หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินคดี ตามความผิดมูลฐานดำเนินการทั้งดำเนินคดีตามความผิดมูลฐานและดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงิน

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนในการดำเนินการกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริต และมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต พบว่า หลักกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการกล่าวหาร้องเรียนเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต นั้น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการสอบสวนไม่มีความชัดเจนและทำให้ปัจจุบันมีการดำเนินคดีเจ้าพนักงานของรัฐตามความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 (5) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น โดยในปัจจุบันไม่มีความชัดเจน ต้องส่งต่อสำนวนคดีกันไปมาระหว่างกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางกองบังคับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (บก.ปปป.) สถานีตำรวจนครบาล สถานีตำรวจภูธร กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงาน ปปง. สำนักงาน ป.ป.ท. และสำนักงาน ป.ป.ช. จนอาจจะทำให้เกิดความล่าช้า ซึ่งส่งผลเสียหายต่อรูปคดี และเป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหาย ซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้ หากดำเนินการโดยปรับเปลี่ยนเป็นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์อำนาจหลักในการดำเนินคดี เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินตามความผิดมูลฐาน ตามมาตรา 3 (5) แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เช่นเดียวกับต่างประเทศ เพราะไม่ว่าจะเป็นกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร หรือสาธารณรัฐสิงคโปร์ ล้วนแล้วแต่ให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ และให้หน่วยงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการรับรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัย วิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานเหล่านี้ เพื่อตรวจจับการฟอกเงิน และสนับสนุนข่าวกรองทางการเงินไปยังหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง การแบ่งแยกภารกิจจึงมีความชัดเจน ซึ่งข้อดีของการให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นองค์อำนาจหลักในการดำเนินคดี เพราะสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับเจ้าพนักงานของรัฐทุจริต มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบเส้นทางการเงิน และมีฐานข้อมูลบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐ ประกอบกับมีกระบวนการไต่สวนที่มีระเบียบขั้นตอนที่ชัดเจน การพิจารณาคดีในรูปองค์คณะผู้ไต่สวนเบื้องต้นหรือคณะกรรมการไต่สวนที่มีประสิทธิภาพ และมีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีความรู้ความสามารถเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดคดี ย่อมได้รับการยอมรับจากประชาชนและนานาชาติ

3.3 ปัญหาการยึดอายัดทรัพย์สินกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงิน ที่ได้มาจากการทุจริต พบว่า หลักกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการยึดอายัดทรัพย์สิน กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและมีพฤติการณ์ฟอกเงินที่ได้มาจากการทุจริต นั้น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้สำนักงาน ปปง. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สิน อย่างไรก็ดี การแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวควรดำเนินการเช่นเดียวกับในต่างประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ล้วนแล้วแต่ให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริตเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ ทั้งนี้ รวมถึงเรื่องของการยึดอายัดทรัพย์สินด้วย และให้หน่วยงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการสนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยและข้อมูลทางการเงินอื่น ๆ เช่น รายงานการเคลื่อนย้ายเงินสด และรายงานธุรกรรมเงิน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก

รายงานเหล่านี้เพื่อตรวจจับการฟอกเงิน และสนับสนุนข่าวกรอง ทางการเงินไปยังหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้เกิดเอกภาพ ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินนั้น ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญและเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption--UNCAC) ที่ได้กำหนดนิยามว่า การทุจริต (corruption) หมายถึง “การกระทำที่ผิดกฎหมาย ซึ่งรวมถึงการให้สินบน การยักยอกทรัพย์หรือการฉ้อโกง การใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย การได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การฟอกเงิน และการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาก่อนหน้าของ United Nations, Office on Drugs and Crime (2004) และ Transparency International (2025)

จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทุจริต (corruption) และการฟอกเงิน (money laundering) กรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินของประเทศไทย จะเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 (2561) และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (2542) และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีกรณีเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานขับเคลื่อน และกรณีเจ้าพนักงานของรัฐให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ปปง. เป็นหน่วยงานขับเคลื่อน อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาการดำเนินคดีแก่เจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตและฟอกเงิน กลับมีอุปสรรคในการดำเนินการ เพราะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก และก่อให้เกิดการส่งต่อคดีกันไปมาทำให้การดำเนินคดีมีความล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ และดำเนินคดีแก่เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาการสร้างจุดเริ่มต้น ในการกล่าวหาร้องเรียนเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงิน ปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนในการดำเนินการ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัญหาในการยึดอายัดทรัพย์สิน นั้น ไม่สอดคล้องต่อสถานการณ์การทุจริตและฟอกเงินของเจ้าพนักงานของรัฐในปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายปราบปรามการทุจริตเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายปราบปรามการทุจริตและปราบปรามการฟอกเงิน ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่ามาตรการดังกล่าว ถือได้ว่า เป็นมาตรการในการดำเนินคดีแก่เจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินได้อย่างเข้มแข็ง และเด็ดขาด โดยมีรากฐานมาจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption--UNCAC) ที่พิจารณาว่าเรื่องของการทุจริตและการฟอกเงินคือปัญหาที่ผสมผสานกันอยู่ การที่ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และสาธารณรัฐสิงคโปร์ เลือกให้หน่วยงานหลักดำเนินคดีได้โดยเด็ดขาด นั้น ส่งผลให้การปราบปรามการทุจริตและฟอกเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถชี้วัดได้จากดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index--CPI) ที่จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International--TI) ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องออกมาตรการทางกฎหมาย เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์ปัญหาการทุจริตและฟอกเงิน ของประเทศไทยในปัจจุบัน และทำให้การป้องกันและปราบปรามเจ้าพนักงานของรัฐทุจริตและฟอกเงินของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการแก้ไขปัญหามาตรการทางกฎหมายสำหรับการดำเนินคดี ฐานฟอกเงินกับเจ้าพนักงานของรัฐ ควรมีมาตรการดังต่อไปนี้

1. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. 2561 ในส่วนของหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (1) ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวน และวินิจฉัยว่าเจ้าพนักงานของรัฐ กระทำความผิดฐานฟอกเงิน ในความผิดมูลฐาน “ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น” (2) ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 28 “คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ” ดังต่อไปนี้ โดยเพิ่มหน้าที่และอำนาจ “ฟอกเงิน” เข้าไปด้วย และ (3) ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 69 “ในกรณีที่ปรากฏจากการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการร่ำรวยผิดปกติ หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการฟอกเงิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องคดีนั้น” และบัญญัติให้ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการตรวจสอบเบื้องต้นหรือไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ด้วย

2. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. 2567

โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบและไต่สวนกรณีการฟอกเงินให้สอดคล้อง กับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

3. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้พนักงานไต่สวนสำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบเบื้องต้น ไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น ว่าเจ้าพนักงานของรัฐ กระทำความผิดฐานฟอกเงิน

สุดท้ายนี้เห็นว่า หากได้มีการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการทางอาญาฐานฟอกเงินกับเจ้าพนักงานของรัฐ จะสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการกับเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตต่อหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์แบบ อันจะเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศไทยและก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและยอมรับจากนานาชาติอีกด้วย

References

กรุงเทพธุรกิจ. (2569, 25 มีนาคม). *เปิดที่มาเงินคอร์รัปชัน 5 แสนล้าน 3 กลโกงบ่อนทำลายประเทศ.* https://www.bangkokbiznews.com/economics/1226702

จินดา สิลาโส. (2566). *ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558.* [นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561. (2561). *ราชกิจจานุเบกษา 135* (52 ก),1-80.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา, 116*(29 ก), 45-63.

Cornell Law School. (n.d.). *U.S. Code.* https://www.law.cornell.edu/uscode/text

Corrupt Practices Investigation Bureau (CPIB). (2026, July 6). *Roles & functions.* https://www.cpib.gov.sg/who-we-are/our-work/roles-functions/

Corruption, Drug Trafficking and Other Serious Crimes (Confiscation of Benefits) Act 1992. (n.d.). Singapore Statutes Online. https://sso.agc.gov.sg/Act/CDTSCMA1992

Criminal Law Act 1977. (1977). Legislation.gov.uk. https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1977/45/enacted/data.xht?wrap=true

Criminal Justice Act 1987. (1987). Legislation.gov.uk. https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1987/38/contents

Federal Bureau of Investigation. (n.d.). *Public corruption*. U.S. Department of Justice. https://www.fbi.gov/investigate/public-corruption

Financial Crimes Enforcement Network. (2025). *Frequently asked questions regarding the FinCEN suspicious activity report (SAR).* U.S. Department of the Treasury.

Financial Crimes Enforcement Network. (n.d.). The Bank Secrecy Act. https://www.fincen.gov/resources/statutes-and-regulations/bank-secrecy-act

Garland, E. T. M., & Samuel, D. F. (n.d.). *The Money Laundering Control Act of 1986*. G S L Law. https://gsllaw.com/asset/645292957c72c/The%20Money%20Laundering%20Control%20Act%20of%201986.pdf

Money Laundering Regulations 2003. (2003). Legislation.gov.uk. https://www.legislation.gov.uk/uksi/2003/3075/contents

National Crime Agency. (2026a). *Governance and transparency.* https://www.nationalcrimeagency.gov.uk/who-we-are/governance-and-transparency

National Crime Agency. (2026b). *About us*. GOV.UK. https://www.gov.uk/government/organisations/national-crime-agency/about

National Crime Agency. (2026c). *Bribery, corruption and sanctions evasion*. GOV.UK. National Crime Agency – Bribery, corruption and sanctions evasion

Prevention of Corruption Act 1960 (n.d.). Singapore Statutes Online. https://sso.agc.gov.sg/Act/PCA1960

Proceeds of Crime Act 2002. (2002). Legislation.gov.uk. https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29/contents

Serious Fraud Office (SFO). (n.d.). About us. https://www.sfo.gov.uk/about-us/

Singapore Police Force. (n.d.). *Suspicious transaction reporting office (STRO).* https://www.police.gov.sg/advisories/crime/commercial-crimes/suspicious-transaction-reporting-office

Transparency International. (2025). *Corruption perceptions index 2024*. Transparency International

United Nations, Office on Drugs and Crime. (2004). *United nations convention against corruption.* https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_ Against _Corruption.pdf